



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

9. Decisio Sacræ Rotæ Romanæ coram R. P. D. Merlino in causa
Corduben. de Luzena. Luna 7. Februarii 1639.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](#)

in fin. de Constitutis & omnium clarissim Suarez de legibus, lib. 4. cap. 16. numer. 2. & sic contrarius vñus Pontificis Constitutionibus non illas elidit, nisi tamen cum tali contrario vñ populi concurreret etiam postrum scien-
tia Papa, & illius consensu, quia tali causa ipse Papa vi-
deretur abrogasse antecedentem suam Constitutionem,
Archidi. d. loca. Felin. in d. c. 1. num. 6. de treug. & pac. Fe-
deric. confil. 117. num. 2. Vitalin. in Clement. 1. num. 26.
de probat. Franc. Acet. confil. 11. num. 5. ann. med. viden-
Sot. de inst. quaf. 7. art. 2. vers. ergo sicuti Gabr. conel. 2.
numer. 12. eod. tit. & Rota in d. decisi. coram Card. Caual.
& in Rom. Societ. Officij 15. Nouembr. 1624. coram
bon me. Vbaldo. Quia scientia hic positiva Papa non
probatur, & multo minus consensu in hunc contra-
rium vñus immò diffensus appetet, quia vbi Episcopus cō-
tulit extero S.D.N. inhærendo indultis Cm. Pij V. con-
cessit Michaëli Originario Maioren, cuius imperatio
in contradictorio obtinuit coram Reuerendiss. D. Epis-
copo Melito tunc Locum tenente A. C. cum posse fio-
ne subsecuta in fauorem diœti Michaëlis, expulso dicto
extero.

3. Et multo minus attendendus est dictus non vñus
tum in Constitutione Pij V. adhinc clausula; non obstante
vñbus quibusunque, &c. & decreto irriuant, per quas
clausulas enerata est omnino vis actus contrarij sub-
sequens, & in obseruancia Constitutionibus, ut in
puncto est decisis Crescen. 4. de priuile. n. 3. & 4. & se-
quenti. & Caputq. decisi. 103. n. 1. part. 3. & decisi. in Bar-
chinon. Vicaria 7. Decembri 1616. coram bon mem. Bu-
ratto Lot. lib. 1. de re benef. quaf. 34. n. 51. Gratian. dis-
ceps. 559. num. 35. Rot. decisi. 52. num. 4. part. 2. recent.
& coram Reuerendi. D. Decaro. decisi. 51. num. 2. & in
Valentina Iuris Sedendi 12. Junij 1614. coram me. Sic
enim apponitur, quod Papa voluit resisterre actui con-
trario sua Constitutioni, & adhuc illam voluit feruari
Scrader. de feud. part. 10. sct. 20. num. 161. cum aliis su-
pra relatis.

4. Nec applicari visa est immemorabilis cum constet
de initio saltem respectu Constitutionis s.m. Pij V. que
tunc statim cepit ligare, & sic contra eam non potest
dari nec de Centenaria, nec de immemorabili, ut in simili
considerat Gratian. d. discep. 559. n. 34. 35. & 36.
Rota decisi. in Ratisbon. Canonicus 23. Ianij 1617.
coram D. meo Pirouano, quia est decisi. 542. n. 3. part. 4.
recent.

5. Et alio etiam capite appareret irrelevancia articuli
circa non vñsum dicta Constitutionis, & Indulti Apo-
stolici, quoniam si huiusmodi Indultum concessum est
Vniuerso Corpori Ciuium, & Incolorum Regni Mai-
oriken, quemadmodum expressus consensu particularium
non potuit prædicare ipsi Corpori vñiversali, ita
multo minus tacitus consensu qui posset resultare ex
illa acquiescentia, poterit auferre beneficium diœti Indul-
tii ab aliis Ciuiibus, quibus comperit, nec illis prædi-
care glossi. in cap. dulnum il. 2. in vers. de veritate in
fin. de elect. Roman. confil. 374. num. 5. Menoch. confil. 39.
num. 5. Rot. decision. 13. de procur. in nou. & in Mediolanen.
Deciminarum 9. Junij 1630. coram me. Adeo ut ipsi
Ciuiibus permittatur, tam in pectorio, quam in pos-
fessorio nomine Vniuersitatis, & Regni agere, eorumque
iura vindicare Caput. ad decisi. 170. & 182. part. 3.
Adden ad s.m. Greg. XV. decisi. 116. n. 5. & in Collimonec.
præstimoniorum 27. Junij 1633. coram Reuerendiss.
D. Decano, & in dicta Valentina iuris Sedendi 17. Junij
1634. coram me.

6. Nec videbatur etiam necessaria hæc probatio per
testes, quia cum super collationibus beneficiorum sicut
Scriptura, & publica Instrumenta, & in Cancelleriis
conseruentur memorie, & Aduocationes, huiusmodi
Scripturas Episcopus posset exhibere, & idem cum
probatio fieri potest per scripturas non est admittenda
per testes, & sic deneganda est remissoria, Bellam. de-

Tom. VIII.

cis. 9. & decisi. 384. Felin. in cap. 1. m. 4. de appellat. Rot.
in rec. decisi. 314. n. 1. p. 1. & decisi. 45. n. 2. & 589. n. 1. p. 2.
& alias sepiissime.

7. Nec relevat subterfugium Episcopi, quod scilicet
fuerint deperditæ tot Scripturæ per tot annos confe-
cta, quoniam vñtra quod est inuicibilis talis amissio,
& eo magis quia ipsi informantes pro Episcopo dant
adnotationem collationum cum certo anno, mensa, die
& aliis particularibus circumstantiis, quæ dari non pos-
sent, si verè non extarent dictæ scripturæ. Responde-
bant DD. quod asscerere deperditas fuist tot Scripturas,
est allegare negligentiam, & delictum illius, cum mis-
mus erat circa custodiā Scripturarum, & tale delictum
non præfumitur. Bart. in l. si quis ex argumentariis. §.
pen. ff. de godem latè Surd. confil. 109. n. 9. Hondoned confil.
19. n. 17. lib. 1. Rot. coram bon mem. Buratto, decisi. 505.
n. 11. & 12.

Et ita virtuosa parte informantे resolutum fuit pro
denegatione remissoria.

DECISIO IX.

Sacra Rota Romana coram R.P.D. Merlino.

In causa Cordubensis. Deciminarum de Lucena.

Luna 7. Februarij 1639.

§. 1. Per sententiam Rotalem coram Reuerendiss. D.
meo Decano, præmissis multis decisionibus,
fuit pronuntiatum, R.P. Provinciale Prouincie Beti-
tae, & Patres Societatis Iesu, ex Indultis, & Priviliegis
Apostolicis, exemptos esse, & immunes à solutione De-
ciminarum super bonis per dictos Patres Societatis pos-
sessis, nec eis obstare moderationes fel. rec. Leonis XI.
& Sanctissimi D. Nostræ, impostumque fuit Excellen-
tissimo D. Duci Cardonæ super petitione istarum De-
ciminarum perpetuum silentium, hæcque sententia, iter-
um negotio noua disputatione dictu, fuit præcisè
confirmata coram R.P.D. meo Carillo, & hodie vna-
minter coram me, examinatis omnibus decisionibus, res-
ponsum fuit, dictas sententias Rotales esse validas, &
iustas, & idem confirmandas.

2. Validæ, quia seruatæ omnibus rite late, nihilque
prætermissem, quod ad tales iudicariam requi-
ratur.

3. Non obstat, quod coram R.P.D. meo Carillo insti-
terint Agentes Excellentissimi D. Duci pro admissione
articulorum, & illis denegata & interposita appellati-
onate deuentur fui ad publicationem sententiae, &
ideo tanquam lata pendente appositione fuerit nulla
dicta sententia, Castr. confil. 181. numer. 5. in princ.
vers. 1. quia lib. 1. Crav. confil. 103. num. 5. Magon. decisi.
Lucan. 37. num. 7. & dabatur appellatio ab huiusmodi
denegata admissione articulorum, Bald. in l. arbitrio tuo,
num. 4. vers. in ergo. ff. qui satis cog. Surd. decisi. 36. per
rot. Olafch. decisi. 25. num. 14. vers. concurvarum tamen, Ro-
ta Auenionen, decisi. 102. numer. 2. Quoniam hæc
conclusio non procedit quando articuli continent mate-
riam non relevantem, & probations, quæ ex articulis
debent resultare, sunt impertinentes, si enim Index ta-
les articulos reicit, non grauat, Bart. in l. 2. num. 25.
vers. 3. quare ff. de appellat. Bald. in l. 2. num. 19. quaf. 13.
Cod. de Episcop. an. Si autem non grauat index, nec
consequenter pars legitimæ appellari, & in terminis ad-
missionis articulorum in Curia fuit resolutum, in Ma-
ceraten, legitimæ 22. Junij 1629. & 18. Febr. 1639. coram
Reuerendiss. V. gellen. quæ sunt inter eius impress. illa
decisi. 213. bsc decisi. 239. Rot. decisi. 241. m. 3. & 249. p. 1.
rec. tradit. Scacc. de appell. quaf. 17. limit. 47. membr. 1.
num. 141. Quod autem materia articulata esset irfele-

T. uans

vans, & impertinens, luculentem patet ex *decisione emanata in hac causa* s. Iulij superioris anni versus irrelevania coram R.P.D. Carillo.

4. Nec dicatur quod fuit petitum, admitti articulos in Curia, quo calu nūquā soler denegari examen, Caputq. decif. 47. part. 1. Rot. decif. 4. de testibus in antiqu. Quia ista decisiones intelligantur quatenus probationes, ex d. examine facienda, sint profuturæ, vt colligatur ex ead. decif. 24. de test. in antiqu. ibi ut tamen sint boni. & pertinentes in materia, & forma, & tradit idem Caputq. decif. 48. part. 3 ibi: Dummodo sint relevantes, frusta enim expectamus probationes, que non relevant, Caffad. de test. iudeo dilat. Rot. decif. 4. lib. 1. num. 5. & 6. p. 5. reg. Nec D. mens Carillus detulit appellacioni, nec a se abdicavit iurisdictionem, dum simpliciter dedit testimoniales, ex quibus solum resultat testimonium iudicis circa illud factum, quod nempe pars appellavit, & per tales testimoniales nihil dicitur a iudice approbatum circa admissionem appellationis, vt post alios explicat Scacc. de appellat. 9. 1; n. 6.

5. Instituta autem sententiarum benè deducitur ex privilegiis, & indultis concessis Societati Iesu per fel. rec. Paulum III. Plm. IV. Gregorium XIII. in quibus Societas, & singula Collegia existintur à quibuscumque decimis, & vberiis, & amplissimis clausulis huiusmodi in illa ministruntur, & signantes derogatur cap. numer. de decif. quod promulgatum fuit in Concilio generali, & huiusmodi indulta Societatis Iesu plures in Rota fuerunt discussa, & semper canonizata, vt in decisionib. a bon. mem. Bubali, & in tribus sententias eiusdem Bubali, Seraph. & Blanchetti, vt habetur apud Leon. in Thes. for. Eccles. part. 2. e. 14. n. 7. & omnes allegantur in *decisione Cinitaris Castelli decimaru*m. Junij 1629. coram R.P.D. Gbiflerio.

6. Neque obstat illa immemorabilis per centum, & ultra testes, iustificata, quod Excellentiss. D. Dux Cardone, & eius Antecellores perceperunt omnes Decimas in Agro Lucen. quoniam iterum domini pro responsione repetebant duas conclusiones à Doctribus frequenter recepta, & Rota millies approbatas.

7. Prima quod sola immemorabilis, & quacumque antiquissima consuetudo, non suffragatur laico, vt decimas Ecclesiasticas recipiat, cap. ad hoc decim. cap. causam que, de prescr. Felin. in cap. um conting. num. 4. vers. 2. fallit, de for. compet. Marc. Mant. in cap. vigilanti. sub. num. 4. de prescr. Zabarell. confil. 88. num. 4. Menoch. onfil. 291. num. 41. Peregr. de iur. scilicet lib. 6. tit. 8. num. 19. & decif. 14. num. 4. & decif. 144. num. 3. Rota in Mediolanen. rescr. permittit. 1. Maij 1597. coram Pamphilio, in Valentina Decimaru de Ayora 27. Nove. 1600. coram Penia. Cum enim à iure diuino institutæ & præcepte fuerint in subdum, & alimento Sacerdotum, & Dei Ministrorum, vt populo spiritualia ministrant, temporalibus non egeant, & sic dicuntur de Sanctuario Dei, & sunt cibus in Domo Domini, & etiam in recognitionem dominij vniuersalis ipsius Dei, huiusmodi Decima eidem Deo, & per ministerium illius Sacerdotum & Ministrorum, quasi cuiusdem Dei Procuratorum, exhibentur sunt, c. reuerentiini 16. q. 1. c. ad monem 16. q. 2. Abb. in cap. ua nobis. n. 4. & in c. in aliquibus. n. 3. & 9. de decim. Rip. respons. 26. n. 1. 4. Peregr. decif. 143. num. 3. 4. Non autem laicis, qui omnino huiusmodi rerum spiritualium incapaces sunt, c. placuit & cap. peruenit 16. q. 2. 4. probilernus, de decim. cap. cum & plantage, de priuileg. Abb. in cap. quanmis, num. 1. & 2. in cap. ad hoc n. 1. de decim. Felin. in c. causam que, num. 3. de prescr. Marc. Mant. d. cap. vigilanti d. num. 1. cod. cit. de prescr. Zabarell. d. confil. 88. v. 4. Menoch. d. confil. 291. num. 42. Giouagn. confil. 27. n. 3. & 4. lib. 2. Peregr. confil. 72. n. 2. & 17. lib. 1. & d. decif. 143. n. 4.

8. Altera conclusio est, quod immemorabilis catenus

suffragatur laico circa perceptionem decimatum, si alius aliud aquipollens probetur, ita Joan. And. in cap. ver. scilicet 1. quod iste laicus, de his que sunt à Prale, Felin. contingat d. numer. 4. ver. scilicet tamen simul de for. comp. Rip. in cap. decimetus, num. 75. ver. scilicet contrarium est verius, de iudic. & sequitur Auctor. ad Capell. Tolsi. de cision. 440. sub. n. 2. ver. scilicet primum quando Gab. de prescr. conclus. 1. num. 18. Menoch. de presumpt. lib. 6. presump. 86. num. 5. & 6. & d. confil. 291. n. 41. Peregr. de part. 2. diu. Seraph. decif. 1. 102. n. 1. Mant. decif. 1. 29. n. 2. & coram Pamphilio in illa Mediolanen. rescr. mutationis, & coram Penia in illa Valentina Decimaru de Ayora; Monet. de decim. c. 5. q. 2. 3. n. 39. ver. in 3. decisione Reuerendissimi D. mei Decani.

9. Verum nullum ex praemissis in hoc casu obstat Partibus Societatis Iesu quomodo fruantur exceptiones decimarum sibi à tot Romanis Pontificibus concessarum.

10. Nam fama Priuilegij, quia si nedum fama Priuilegij, sed etiam ipsum Priuilegium exhibeat, adhuc Patres gaudent eorum indultis; quoniam enim alter aliquando Rota senserit, hodie postquam diligentissime examinauit articulum; & retinet sententiam, quod indulta Apostolica, circa exemptionem à solutione decimatum antiquatum, suffragentur, nedum contra Reuctores, & alios, qui de iure communi percipiunt decimas, sed etiam contra illos, quibus ex iure speciali competit tale ius decimas exigendi & sunt in possessione illius iurius decimandi, Papa quippe sciebat alicui praevidecum exemptionem concedat à solutione decimatum, nec distinguebat in quem caderet præiudicium, solumque præ oculis habebat favorem illius, cuius metris erga Ecclesiam, rependebat, dum immunit fecit à decimis, ita duce Caffad. decif. 1. n. 1. de priuileg. perspicilius verbis, quia Papa Iulius sciebat, quod praedicabat his, quibus de iure (omnem vel alias) decima era debita. & Caputq. decif. 263. lib. 1. in manu script. firmavit Rota in Valentina Decimaru 10. Decembr. 1601. coram bon. mem. 1. iuris que est decif. 48. part. 1. recen. in Gerunden. Decimatum 5. Julij 1621. coram bon. mem. Manzanedo in Placen. Canonicius 5. Decembr. 1640. ram. Reuerendissim. Domino meo Decano, & sequitur in hac causa in omnibus decisionibus tam coram Reuerendissimo. D. meo Decano, & quām coram R.P. D. meo Carillo, & est etiam decif. in Conchen. exemptionis decimatum 30. Iannarij 1589 coram Orato. & ipsius etiam idem sensit Abb. in cap. 1. dudum. num. 1. ver. 6. potest esse, de priuileg. ibi, Papa, concedendo priuilegium, voluit derogare possessoribus, & ibi Hosien. numer. 6. ver. scilicet nec obstat, Joan. And. num. 5. circa fin. & Zabarell. num. 1. circa fin. ver. quero, & alii, quos allegat d. decif. 48. numer. 1. part. 1. recen. Egregie videt. Zab. confil. 16. per iur. præcipue, num. 7. 1. & 18. ver. scilicet quod si etiam, qui loquitur etiam stante immemoribili præscriptione exigendi decimas, vt patet ex principio ante num. 1. Sicutque tota vis istius articuli constituit in voluntate Papæ scilicet, quibus voluntie prædicare, alii alteri concessit immunitatem à solutione decimatum; certò, si indubitate intellexit prædicare illis, quibus de iure communi, & quidem Diuino, competit decima, nempe Reuctores Ecclesiastarum, qui etiam ex causa onerosa, nempe administrationis Sacramentorum, exigunt decimam, & qui perpetuo sustinent pondus prædicti, & astus, multo magis dicendum est voluntie prædicare laicos, & quibus solum ex priuilegio, & sic iure positivo, quoniam etiam ex causa fenal onerosa præsumpta, concessum fuit ius decimandi, vt perpen-

dit d. decis. 48. nn. 1. part. 1. recent. & in simili etiam Rota in Mantuanam pensionis 13. Neuembr. 1626. coram mes que est decisi. 24. p. 1. recent.

11. Nec infideatio seu recognitio potest suffragari Excellentiss. D. Duci, qui non probatur; nec potest deduci ex iolla immemorabilis, quia quidem valet prodere meliorem titulum de mundo, sed hoc intelligitur, quatenus titulus allegatus si congruus, possibilis & proportionabilis, ut dixit Rota in Cracoutien. Iurislegendi 21. Maij 1627. coram Reuerendissimo D. meo Decano, que est decisi. 71. part. 5. recent. & in eadem 3. Decembr. 1. 1. coram Reuerendissimo P. D. meo Gherardi, que est decisi. 32. 5. ead. part. 1. Hic autem titulus infideationis non est proportionabilis, quia, si D. Dux vult allegare maiores suos fuisse infedatores de hoc iure decimandi, debebat constare, quod recognovissent dominum directum Ecclesias, & quod ipse, & antecessores sui se profitebantur Vasallorum Ecclesiarum, ratione istius iurius decimandi, Ioan. Andr. in cap. cum Apofolica lib. num. 9. vers. ad alias dic. ibi, ubi non posset sit ut Vasallus, & ibidem Abb. num. 12. Rebuff. de decim. quast. 1. 3. num. 6. Peregrin. de Iur. sif. lib. 8. tit. 8. num. 22. & decisi. 14. num. 22. Menoch. d. consil. 291. num. 43. & 44. Infideatio enim est contra factus vel rotiroque obligatorius. Abb. in cap. que Ecclesiarum, num. 15. de constit. Paris. consil. 22. n. 47. & consil. 23. num. 79. lib. 1. Ruin. consil. 7. numero 31. lib. 1. & sic, si Ecclesia infedauit, debet etiam doceri de adimplimento Vasalli per recognitionem, argum. I. Italian. §. offerre ff. de alt. emp. & nos. per Bart. in l. quatuor. §. inter locat. ff. locat. & facit d. decisi. 22. 1. num. 4. 5. 6. part. 2. din.

12. Praterea, aut istam infederationem Excellentiss. D. Dux deducit post Concilium Lateranense, quod sub Alexando III. editum fuit anno 1179. & talis titulus non suffragatur, quia ibi acerrime impugnata fuit, & prohibita infedatio deciminarum, nec ideo tenet infedatio laicis facta post d. Concilium d. c. cum Apofolica, da his que sunt a Prelatis d. prohibemus de decim. & cap. 2. §. sanè ed. tituli in 6. Couart. var. refol. lib. 1. c. 17. num. 4. vers. olim sunt Azor. in sumu. part. 1. lib. 7. cap. 36. alias 25. quast. 1. Monet. de decim. disto cap. 5. quast. 3. num. 66.

13. Aut vult allegare infederationem ante d. Concilio, que illo tempore omnino non erat interdicta infedatio deciminarum in favorem laicorum ut per Couart. & alios præalleg. Doctores; & haec possilitas non congruit calui noltro, qui ante, & de tempore Concilii Lateranensis Corduba, & Lucena laborabant sub tyrannie de Maurorum, à quibus solùm vindicata fuerunt longe post explatum Concilium Lateranense, nempe de anno 1240, ut eleganter ex temporum Chronologia, & rerum Hispaniarum Scriptoribus deducitur in vlt. decis. 29. Maij præteriti coram R. P. D. meo Carillo.

14. Nec refutatur, si dicetur, ex illa immemorabili potest allegari, quo istud ius decimandi fuerit infedatum priusquam Corduba, & Lucena in seruitutem Mautorum incidenter, & sic ante Concilium Lateranen. libertate verò vindicata, post Concilium, iterum laicis fuerunt infedatores decimæ, quoniam nec talis titulus sufficeret; licet enim in aliquibus casibus posset ante Concilium Lateranense fieri laicis infedatio deciminarum, attamen post Concilium non potest repeti infedatio deciminarum, eorumdem etiam bonorum, ut bene explicat Felin. in d. cap. caufam que sub num. 4. vers. facit etiam, de præscrip. Imol. in cap. cum apofolica, n. 19. & seqq. dibi que sunt a Prelatis. Bero consil. 21. num. 9. 12. & 19. lib. 1. Couart. var. refol. d. c. 17. sub n. 5. vers. præter hec, Menoch. d. præsumpt. 86. sub numer. 5. Rebuff. de decim. quast. 10. num. 12. & seqq. Monet. ad tract. d. cap. 5. quast. 3. num. 73. Giovagn. d. consil. 27. n. 3. 8. lib. 2.

15. Denique nec suffragari potest aliud æquipollens
Tom. VIII.